

Dimnjačarstvo u Njemačkoj (i u Hrvatskoj)

TKO SE TO BOJI PROMJENA U DIMNJAČARSTVU?

Za razliku od Njemačke, gdje je unatoč brojnim protivljenjima, liberalizacija usluga u dimnjačarstvu uspješno provedena, pri čemu je očuvana i uloga i značaj te struke u društvu i gospodarstvu, u tom području u Hrvatskoj i dalje nema nikakvih pomaka u tom smjeru. Na žalost, očito je da će tako biti sve dok se 'iz Europe' i tu ne nametnu promjene.

Već nešto više od tri godine svi vlasnici i korisnici stambenih prostora u Njemačkoj za obavljanje pojedinih dimnjačarskih usluga mogu odabrati bilo kojeg za to obučenog stručnjaka po svojoj volji. Naime, unatoč višegodišnjim protivljenjima struke i dijela politike, Njemačka je konačno morala prihvatiti europske zahtjeve za liberalizacijom cjelokupnog tržišta usluga, što naravno, obuhvaća i dimnjačarske usluge.

U skladu s time, od 1. siječnja 2013. godine, kada su na snagu stupile izmjene Zakona o dimnjačarskom obrtu (SchfHwG), poslove kao što su čišćenje i kontrola dimovodnog sustava i mjerenje emisija iz uređaja za loženje u Njemačkoj smije obavljati svatko koji je za to obučen i ima odgovarajuće odobrenje. Dakako, pri tome su vlasnici i korisnici odgovorni ako se ne pridržavaju zakonom propisanih rokova za provođenje

spomenutih poslova na uređajima za loženje i pripadajućim dimovodnim sustavima.

Rokovi za mjerenje emisija, čime se određuju vrijednosti emisija prašine i drugih štetnih tvari nastalih izgaranjem goriva u uređajima za loženje u okoliš, prema odredbama Savezne uredbe o zaštiti od emisija (BlmSchVO), ovise o vrsti uređaja za loženje (izvora topline sustava grijanja: kotla, peći ili kamina) i njegovoj starosti (tablica 1). S druge strane, prema Uredbi o čišćenju i kontroli dimnjaka (KÜO) rokovi za čišćenje i kontrolu dimovodnog sustava u Njemačkoj ovise samo o vrsti uređaja za loženje (tablice 2 i 3).

Unatoč svemu tome, kako bi se očuvala visoka razina sigurnosti i pouzdanosti uređaja za loženje i njihovih dimovodnih sustava, jedan dio dimnjačarskih usluga u Njemačkoj nije liberaliziran, već ih i dalje smije obavljati samo za to ovlašten područni dimnjačar. Radi se poslovima kontrole ložišta, vođenja registra kontrole dimnjaka i nadzora nad njime te puštanja u pogon novih ložišta i dimovodnih sustava. Tako dvaput u sedam godina i to u razmaku od najmanje tri godine ovlašteni područni dimnjačar vlasniku ili korisniku zgrade, odnosno stana ili ureda u njoj mora najaviti svoj dolazak kako bi na uređaju za loženje i pripadajućem dimovodnom sustavu provjerio zadovoljavaju li oni uvjete pogonske sigurnosti i zaštite od požara, a dobiveni se rezultati potom unose u registar. Dakako, o u međuvremenu provedenim radovima na uređaju za loženje i dimovodnom sustavu (npr. o čišćenju i kontroli dimnjaka, mjerenju emisija) vlasnik ili korisnik moraju imati svu potrebnu dokumentaciju. U slučaju bilo kakvih nedostataka na uređaju za loženje i dimovodnom sustavu, ovlašteni dimnjačar nalaže provođenje odgovarajućih mjera i propisuje rokove, što istodobno služi kao radni nalog onome tko će te radove obavljati.

Nije li takav sustav, kod kojega su istodobno djelomično zadržana tradicija, očuvana sigurnost i pouzdanost uređaja za loženje te zadovoljeni europski zahtjevi, nešto čemu bi trebalo težiti, zar ne?

Izvornici:

- IKZ Haustechnik 19/2015
- www.schornsteinfeger.info
- 'Službeni glasnik Grada Zagreba'

goriva	uređaji za loženje	starost uređaja za loženje	
		više od 12 godina	manje od 12 godina
		rokovi	
kruta goriva	kotlovi, peći ili kamini na ugljen, drva, pelete itd.	svake dvije godine	
kapljevita goriva	kotlovi na loživo ulje	svake dvije godine	svake tri godine
	kotlovi na loživo ulje s modulirajućim plamenikom	svakih pet godina	
plinska goriva	standardni i niskotemperaturni kotlovi	svake dvije godine	svake tri godine
	standardni i niskotemperaturni kotlovi s modulirajućim plamenikom	svakih pet godina	
	kondenzacijski kotlovi	mjerenja nisu potrebna	

Tablica 1
Rokovi za provođenje mjerenja emisija iz uređaja za loženje u Njemačkoj, prema Saveznoj uredbi o zaštiti od emisija

Tablica 2
Rokovi za čišćenje dimovodnih sustava u Njemačkoj, prema Uredbi o čišćenju i kontroli dimnjaka

goriva	uređaji za loženje	vrijeme korištenja	primjer uređaja	rokovi
kruta goriva	kotlovi, peći ili kamini na ugljen, drva, pelete itd.	cijele godine	kotao za grijanje i pripremu PTV-a	četiri puta godišnje
		tijekom sezone grijanja	kaljeva peć	dvaput godišnje
		neredovito	kamin	dvaput godišnje
		povremeno	kamin	jednom godišnje
	kotlovi na pelete s izgaranjem gotovo bez ostataka	-	-	dvaput godišnje
kapljevita goriva	kotlovi i peći na loživo ulje	stalno	-	triput godišnje
		neredovito	-	dvaput godišnje
		povremeno	-	jednom godišnje

Tablica 3
Rokovi za kontrolu dimovodnih sustava u Njemačkoj, prema Uredbi o čišćenju i kontroli dimnjaka

goriva	uređaji za loženje	rokovi
kruta goriva	kotlovi, peći ili kamini na ugljen, drva, pelete itd.	jednom godišnje
kapljevita goriva	kotlovi i peći na loživo ulje	jednom godišnje
	kogeneracijska postrojenja, kotlovi s gorivnim člancima, nepokretni motori s unutarnjim izgaranjem	jednom godišnje
	kondenzacijski uljni kotlovi, ovisni o zraku iz prostorije	svake dvije godine
	kondenzacijski uljni kotlovi s modulirajućim plamenikom, ovisni o zraku iz prostorije	svake tri godine
	agregati nužnog napajanja	svake tri godine
	plinski kotlovi, ovisni o zraku iz prostorije	jednom godišnje
plinska goriva	plinski kotlovi, neovisni o zraku iz prostorije	svake dvije godine
	plinski kotlovi s modulirajućim plamenikom, neovisni o zraku iz prostorije	svake tri godine
	kondenzacijski plinski kotlovi, neovisni o zraku iz prostorije	svake dvije godine
	kondenzacijski plinski kotlovi s modulirajućim plamenikom, neovisni o zraku iz prostorije	svake tri godine
	kogeneracijska postrojenja, dizalice topline, kotlovi s gorivnim člancima, nepokretni motori s unutarnjim izgaranjem	svake tri godine

Kako je u Hrvatskoj?

Za razliku od Njemačke, organizacija dimnjačarske službe u Hrvatskoj i dalje pomalo nalikuje 'Divljem zapadu'. Ponajprije, i dalje ne postoji nikakav zakon ili propis na kojim bi dimnjačarstvo bilo uređeno na razini cijele zemlje, s jasnim, jedinstvenim i svima razvidnim pravilima i uvjetima koje treba zadovoljiti za obavljanje dimnjačarskih poslova i odrednicama što ti poslovi, zapravo, podrazumijevaju. Naime, iako je za to postojala inicijativa, Zakon o dimnjačarstvu u mandatu prethodne vlade nije donesen (čemu se ne treba mnogo čuditi ako se uzme u obzir da ga je radilo ministarstvo na čelu s ministrom koji je bio mnogo agilniji u političkim prepucavanjima, a ne u rješavanju problema iz područja poduzetništva i obrta za što je bio zadužen).

Tako je dimnjačarska služba danas u Hrvatskoj i dalje uređena isključivo na razini gradova i općina, što znači da postoji 556 odluka o dimnjačarskoj službi (koliko jedinica lokalne samouprave danas ima u Hrvatskoj). Pri tome se u većini slučajeva radi o 'copy&paste' propisima jer su uglavnom prepisivani jedni od drugih i najčešće se u tehničkom dijelu naslanjaju na takav zagrebački ili propis koji vrijedi u županijskom središtu, dok je glavna razlika u dijelu koji se odnosi na dimnjačarske koncesije (broj koncesija, koncesijska područja, rok trajanja koncesije, koncesijska naknada itd).

S druge strane, u Zagrebu je sredinom prošle godine donesena nova Odluka o obavljanju dimnjačarskih poslova (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/2015) koja je značajna po dvije novosti.

Prva novost je 'tehnička' i svakako će imati utjecaja na preostalih 555 odluka o dimnjačarskoj službi širom Hrvatske. Naime, radi se o tome da su promijenjeni rokovi za čišćenje i kontrolu dimovodnih sustava, odnosno da oni više ne iznose 'famoznih' 13 tjedana, bez obzira na vrstu uređaja za loženje koji je na njih spojen, kao što je to bilo do sada. Naime, Odlukom o dimnjačarskoj službi (pročišćeni tekst, Sl. glasnik Grada Zagreba 12/99), koja je na snazi bila do 2013. godine, u članku 23. bilo je propisano sljedeće:

"Obvezno se kontroliraju i čiste:

1. postrojenja za grijanje - kontroliraju se svakih trinaest tjedana, pri čemu se u slučaju potrebe i čiste, a najmanje jedanput godišnje;

2. usponski dimovodni kanali, priključne cijevi i kanali, skupljači dimnih plinova, priključci, građevinsko stanje i slobodni presjek i njegova prohodnost, te funkcioniranje mehaničkih dimovodnih zaklopki, glatki dimnjaci bez produžene cijevi - jedanput godišnje, - dimnjaci ložišta na kruto gorivo kontroliraju

se svakih trinaest tjedana, pri čemu se u slučaju potrebe i čiste, a najmanje jedanput godišnje;

3. glatki dimnjaci LAF sustava i kanali zraka za izgaranje - dvaput godišnje;

4. dimnjaci od opeke na koja su priključena plinska ložišta - kontroliraju se svakih trinaest tjedana, pri čemu se u slučaju potrebe i čiste, a najmanje jedanput godišnje;

5. priključne cijevi, spojni dimovodni kanali plinskih ložišta s otvorenom komorom izgaranja snage do 26 kW - kontroliraju se i čiste svakih trinaest tjedana."

Za razliku od toga, u novoj Odluci se rokovi za čišćenje i kontrolu uređaja za loženje i dimovodnih sustava razlikuju ovisno o njihovoj izvedbi i vrsti goriva koje se koristi, a takvo rješenje već je bilo predviđeno i u Odluci o obavljanju dimnjačarskih poslova (Sl. glasnik Grada Zagreba 6/2013) iz 2013. godine. Tako u čl. 26. nove Odluke stoji:

"Kotlovska postrojenja i pripadajući dimovodni objekti koji upotrebljavaju plinsko gorivo sa sustavom dobave zraka što se koriste samo za grijanje - kontroliraju se najmanje dva puta godišnje pri čemu se obvezno čiste jednom godišnje.

Kotlovska postrojenja i pripadajući dimovodni objekti koji upotrebljavaju plinsko gorivo sa sustavom dobave zraka što se koriste za grijanje i pripremu sanitarne vode kontroliraju se najmanje tri puta godišnje pri čemu se obvezno čiste jednom godišnje.

Dimovodni objekti i uređaji za loženje i kotlovska postrojenja sa sustavom dobave zraka koji upotrebljavaju kruto i tekuće gorivo, kontroliraju se četiri puta godišnje, a čiste obvezno dva puta godišnje.

Dimovodni objekti i atmosferski uređaji za loženje koji upotrebljavaju plinsko gorivo, kontroliraju se i po potrebi čiste najmanje dva puta godišnje.

Dimovodni objekti izgrađeni od opeke i atmosferski uređaji za loženje koji upotrebljavaju plinsko gorivo, kontroliraju se i po potrebi čiste najmanje tri puta godišnje.

Dimovodni objekti i uređaji za loženje sa spojenim zatvorenim ložištima koji upotrebljavaju plinsko gorivo, kontroliraju se i po potrebi čiste jednom godišnje."

No, druga novost u novoj zagrebačkoj Odluci nije 'tehnička', već prilično 'politička' (i doista, teško je ne dovesti je u vezu s načinom rada i razmišljanja prvog čovjeka Grada). Doduše, radi se o rješenju koje se već koristi u nekoliko većih hrvatskih gradova (npr. u Rijeci, Osijeku, Križevcima, Požegi, Puli, Gospiću), a to je da dimnjačarske poslove u cijelom gradu obavlja jedan koncesionar ili lokalna komunalna

tvrtka. Ipak, takvo rješenje, koje je možda na prvi pogled jednostavnije i za krajnje korisnike (npr. jedinstvena cijena usluga) i za dimnjačare (npr. jedinstveni, razvidni i jasni postupci za obavljanje dimnjačarskih poslova), posve je u suprotnosti s europskim zahtjevima za liberalizacijom tržišta usluga. Tako je novom Odlukom u Gradu Zagrebu uveden jedinstveni dimnjačarski koncesionar, pri čemu je jednoj od posljednjih sjednica Gradske skupštine u prošloj godini ta koncesija dodijeljena na čak 15 godina!

Dakle, propuštena je izvanredna prilika da Zagreb bude primjer za cijelu Hrvatsku i da prvi uvede rješenje kakvo je primijenjeno u Njemačkoj i svim ostalim gradovima općinama posluži kao model koji će se prije ili kasnije morati uvesti. Naime, Grad Zagreb koji ima i tradiciju dimnjačarstva i organiziranu kontrolu rada dimnjačarskih poslova i u kojem se koriste sve vrste i uređaja za loženje i dimovodnih sustava, vjerojatno je prvi u Hrvatskoj mogao napraviti jedinstveni registar i takvih uređaja i dimovoda i potom, slijedeći njemački model, omogućiti da poslove čišćenje i kontrole dimovodnog sustava i mjerenje emisija obavlja bilo tko tko je za to osposobljen, obučen i registriran i kojega vlasnik ili korisnik stambenog ili poslovnog prostora ili upravitelj zgrade

odaberu, a zatim da ovlašteni dimnjačar u za to predviđenim rokovima obavlja kontrolu ložišta, vodi registar kontrole i pušta u pogon nova ložišta i dimovodne sustave. Na žalost, uvedeno je rješenje koje je suprotno europskim trendovima i stoga vrlo vjerojatno ubrzo neće naići na odobravanje ni nadležnog državnog tijela za zaštitu tržišnog natjecanja ni Europske komisije. ■

